

คู่มือ

“เทคนิคการนำเสนอผลงาน”

จัดทำโดย

คณบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

คำนำ

ในปีการศึกษา 2559 คณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง ร่วมกับที่ประชุมสำนักวิชาได้มีมติให้จัดโครงการจัดการความรู้เรื่อง “เทคนิคการนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัย” ซึ่งเป็นการต่อยอดจากแนวปฏิบัติที่ดีที่ได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2557 ทั้งนี้เนื่องจากสำนักวิชาฯ มีการทำงานวิจัยที่โดดเด่น มีการเผยแพร่งานวิจัยจำนวนมากแต่ยังกระจุกอยู่ที่อาจารย์ที่มีประสบการณ์ ซึ่งอาจารย์รุ่นใหม่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และนักศึกษาระดับปริญญาตรียังไม่มีประสบการณ์ในการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยกำหนดให้มีการจัดกิจกรรม ได้แก่ การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ นอกจากนี้ยังได้รวบรวมความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ มาจัดทำเป็นคู่มือ เพื่อเผยแพร่เป็นแนวปฏิบัติให้กับ คณาจารย์และนักศึกษาในสำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง เรื่อง เทคนิคการนำเสนอผลงาน โดยคู่มือนี้จะเน้นเทคนิคในการนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการ เพื่อผู้ที่สนใจได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

คณะกรรมการจัดการความรู้

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
รูปแบบการนำเสนอผลงานทางวิชาการ	4
การนำเสนอด้วยวาจา	4
การเตรียมเนื้อหาที่จะนำเสนอ	4
การเตรียมเอกสารที่จะนำเสนอ	5
การเตรียมตัวก่อนนำเสนอผลงาน	5
ข้อควรปฏิบัติระหว่างการนำเสนอ	5
ข้อควรปฏิบัติหลังการนำเสนอ	6
ข้อควรระวังในการนำเสนอผลงาน	7
การนำเสนอด้วยโปสเตอร์	8
แนวทางการเตรียมโปสเตอร์ผลงานวิจัย	8
ลักษณะของโปสเตอร์ที่ดี	9
เอกสารอ้างอิง	10
รายนามผู้จัดทำ	11

รูปแบบการนำเสนอผลงานทางวิชาการ

การนำเสนอผลงานทางวิชาการ สามารถทำได้ใน 3 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

1. การนำเสนอด้วยบทความ (Publication/ Manuscript) เช่น การตีพิมพ์ เผยแพร่ในวารสารวิชาการ
2. การนำเสนอด้วยวาจา (Oral Presentation) เช่น การบรรยายใน ประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น
3. การนำเสนอโปสเตอร์ (Poster Presentation) เช่น การจัดนิทรรศการ ประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

คู่มือฉบับนี้จะเน้นการนำเสนอเทคนิคการเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการ ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การนำเสนอด้วยวาจา และการนำเสนอด้วยโปสเตอร์

1. การนำเสนอด้วยวาจา

ผู้วิจัยต้องเตรียมตัวให้มีความพร้อมทั้งด้านความเชื่อมั่น ในตนเอง ความลึกซึ้งในสาระที่จะนำเสนอ และต้องมีทักษะในการนำเสนอ การนำเสนอที่มีประสิทธิภาพนั้น พิจารณาจากความสามารถของการใช้เทคนิควิธีการ สื่อสารที่ทำให้ผู้ฟังสนใจ ผู้ฟังเข้าใจในเรื่องที่นักวิจัยนำเสนอภายในเวลาที่กำหนด การเตรียมตัวที่ดีจะช่วยให้ ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการนำเสนอผลงานของตน

โดยทั่วไปการเสนอผลงานวิจัยด้วยวาจา มีเวลาจำกัดมาก นักวิจัยมีเวลาประมาณ 15-20 นาทีในการนำเสนอสาระสรุปของผลงานวิจัยและมีเวลา 5-10 นาทีสำหรับการซักถามและให้ข้อเสนอแนะ การนำเสนอผลงาน ด้วยวาจาต่างจากการนำเสนอโปสเตอร์ผลงานวิจัย เพราะนักวิจัยต้องทำหน้าที่เสนอผลงานต่อหน้าผู้เข้าร่วมประชุม ต้องมีการเตรียมทั้งเอกสารและเตรียมความพร้อมของตัวนักวิจัยเองในการนำเสนอผลงานด้วย

การเตรียมเนื้อหาที่จะนำเสนอ

- ทำโน้ตย่อสรุปคำบรรยาย ทำบทพูด บทอภิปรายประกอบสไลด์ ตั้งแต่ เริ่มต้นจนจบ
- เนื้อหาข้อมูลงานวิจัยที่นำเสนอควรมีสาระสำคัญ ดังนี้
  - ชื่อเรื่องวิจัย
  - ความเป็นมา ความสำคัญ สภาพปัญหา ประเด็นปัญหา
  - วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด ทฤษฎี สมมุติฐาน
  - ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - วิธีดำเนินการวิจัย

- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือ วิธีการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ และเหตุผล ผลการวิเคราะห์ ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ การทดลองเครื่องมือ และ ผลของสถิติ
- บทสรุปผลการวิจัย การใช้ข้อมูลมาอธิบาย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
- มีการนำผลงานวิจัยนั้น ไปใช้ปฏิบัติจริงหรือไม่ ส่งผล อย่างไร

การเตรียมเอกสารที่จะนำเสนอ

- การนำเสนอผลงานวิจัยทุกครั้งต้องมีการแจกเอกสารประกอบการ เสนอผลงานวิจัย เพราะเวลาที่ใช้ในการนำเสนอเป็นเวลาที่สั้น ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เข้ารับฟังทราบถึงรายละเอียดในงานวิจัยทั้งหมด
- เอกสารที่ควรเตรียมให้พร้อมเพื่อแจกผู้เข้าร่วมการประชุม เช่น เอกสารฉบับย่อผลงานที่เป็นรูปเล่ม ทั้งหมดหรือโดยย่อ แผ่นพับ หรือ โปสเตอร์ ที่นำเสนอเป็น แผนภูมิ รูปภาพ ประกอบด้วยสีสันให้ชวนอ่าน
- การทำเอกสารประกอบการพูดอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น Power Point สไลด์ แผนภูมิ แผนที่ แผ่นภาพ แผ่นใส ภาพนิ่ง ภาพยนตร์ หรืออาจเป็น สิ่งของตัวอย่างที่เกี่ยวกับงานวิจัยที่จะแสดงประกอบคำพูด เอกสารประกอบการพูดควรมีเนื้อหาตรงประเด็น กระชับ ขนาดและ สีตัวอักษรอ่านง่าย โดยคำนึงถึงคนฟังที่นั่งแถวหลังๆ ด้วย

การเตรียมตัวก่อนนำเสนอผลงาน

- วางแผนล่วงหน้า คำนวณที่ เวลานำเสนอ ทราบจำนวนผู้ฟังและระดับการศึกษา
- กำหนดจำนวนแผ่นภาพที่จะนำเสนอ ให้เหมาะสมกับเวลา
- ชักซ้อม นำเสนอให้ผู้มีประสบการณ์หรือเพื่อนติชม
- ทดสอบอุปกรณ์ก่อนนำเสนอ บรรจุข้อมูลและเตรียมสื่อสำรอง

ข้อควรปฏิบัติระหว่างการนำเสนอ

- การแต่งตัวต้องแต่งตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อเป็นการเคารพ สถานที่และให้เกียรติผู้เข้าร่วมประชุม
- ควบคุมสติ มีความเชื่อมั่น ไม่ประหม่า
- การวางตัว วางท่าทาง โดยเฉพาะการวางมือ บุคลิกภาพที่สง่างาม ย่อมเกิดจากความเชื่อมั่นในตนเอง
- รักษาเวลา ใช้หลัก X-Palm Theory
- ทักทายผู้ฟัง ผู้วิจัยต้องเตรียมการพูดตั้งแต่เริ่มกล่าวคำทักทายกับประธาน กรรมการและผู้ที่อยู่ในที่ประชุม แนะนำตนเอง แนะนำทีมร่วมวิจัย แนะนำโครงการวิจัย ความสำคัญ คำถามวิจัย ความคาดหวังว่าจะนำคำตอบหรือผลการวิจัยไปใช้ให้เกิด ประโยชน์อย่างไร

- ผู้วิจัยต้องนำเสนอโดยใช้ถ้อยคำทางวิชาการ และใช้ภาษาที่สามารถสื่อสารให้ผู้เข้ารับฟังเข้าใจ เนื้อหานำเสนอ
- นำเสนองานวิจัยด้วยความมั่นใจ และจริงจังต่อการนำเสนอ ต้องฝึกพูด ให้น้ำเสียงที่ฟังชัดถ้อยชัดคำ ไม่พูดเร็วหรือช้าจนเกินไป เว้นจังหวะ ระหว่างประโยค
- ผู้วิจัยต้องฝึกมองไปยังสไลด์ที่นำเสนอ และมองไปยังผู้ที่เข้าร่วม ประชุมบ้างให้ทั่วถึง กวาดสายตาไปรอบ ๆ หยุดใช้เสียงหนักเบาเพื่อให้เกิดความ น่าสนใจ
- ผู้นำเสนอต้องเตรียมตัวเมื่อถูกซักถามต้องตั้งใจฟังคำถาม ถ้าไม่ เข้าใจคำถามให้ถามกลับไปยังผู้ถามให้เข้าใจด้วยกิริยาจากสุภาพ หลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งกับผู้เข้ารับฟังและผู้ประเมิน อย่า แสดง กิริยาอาการหรือสายตาที่ไม่พอใจ

ข้อควรปฏิบัติหลังการนำเสนอ

- ตรวจสอบและประเมินผล
- สอบถามความเห็นจากผู้ฟัง
- ขอบคุณทีมงานที่มีส่วนในงานวิจัย และผู้ที่เข้าร่วมประชุม
- ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ใช้หลัก PDCA

X-Palm Theory

ใช้กำหนดจำนวนแผ่นภาพนำเสนอให้พอเหมาะกับความสำคัญและเวลาที่จำกัด โดยพิจารณาจากขนาดและความยาวของนิ้ว

Finger		Slides No.	
Thumb (นิ้วโป้ง)	Problem (ที่มาของปัญหา)	1-2	สำคัญ
Index (นิ้วชี้)	Review (บททบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)	2-3	ชี้แนะ
Middle (นิ้วกลาง)	Experimental & Results (การทดลองและผลการทดลอง)	4-5	ทำอะไร
Ring (นิ้วนาง)	Discussion (วิจารณ์ผล)	2-3	ได้ใจ
Little (นิ้วก้อย)	Conclusion & Recommendation (สรุปผลและข้อเสนอแนะ)	1-2	ฝากไว้

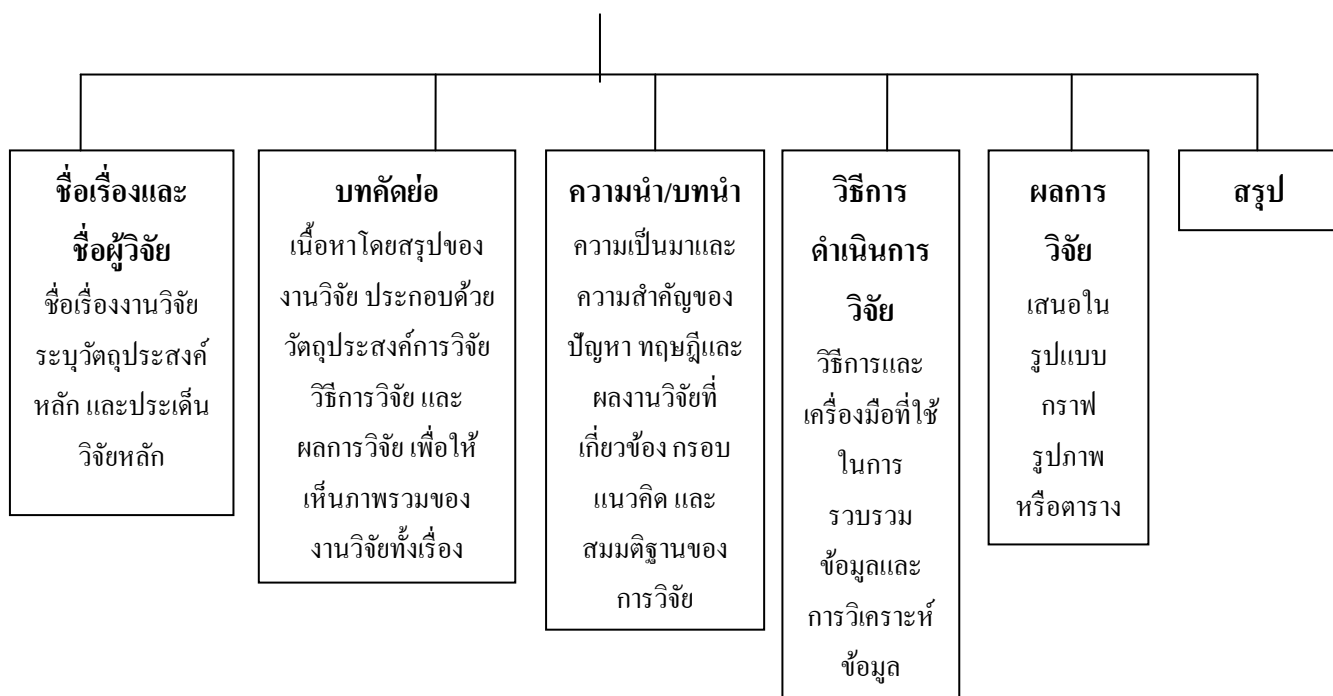
ข้อควรระวังในการนำเสนอผลงาน

- อย่าอ่านเอกสารแทนการพูด
- อย่าใช้อุปกรณ์ หรือสื่อการนำเสนอที่ยังมิได้ฝึกฝนจนชำนาญมาก่อน
- อย่านำเสนอตารางที่มีข้อมูลมากมายที่ยังมิได้วิเคราะห์ หรือมี รายละเอียดเกินความจำเป็น
- อย่านำเสนอตารางที่มีความซับซ้อน
- อย่าใช้สื่อหลายอย่างที่ไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟัง
- อย่าใช้ลูกเล่นของการทำ MS PowerPoint เพียงเพื่อการสร้างสีสัน เพราะอาจสร้างความรำคาญให้กับผู้ฟังได้
- อย่าใช้วาจาถูกผู้ฟัง เช่น “ขอข้ามตรงนี้ไป เพราะเป็นเรื่องเข้าใจยาก”
- อย่าใช้เวลาดำเนินกำหนด เพราะเป็นการแสดงถึงความอ่อนซ้อมและไม่ให้เกียรติผู้ฟัง
- อย่าจบการนำเสนอผลงานโดยมีการแสดงถึงความไม่มั่นใจในงานที่ทำ เช่น การใช้ข้อความประเภท “ขออภัยหากมีอะไรผิดพลาด” หรือ “ขอบคุณที่ทนนั่ง รับฟังมาตั้งแต่ต้น” หรือ “หวังว่าคงได้รับประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อย”

การนำเสนอด้วยโปสเตอร์

โปสเตอร์เป็นสื่อประเภทไม่มีการเคลื่อนไหว มักจะนำเสนอบนกระดาษแข็ง หรือผ้า มีขนาดตามที่งานประชุมกำหนด เช่น ประมาณ 120 X 80 cm. การนำเสนอ ผลงานวิจัยด้วยโปสเตอร์ แตกต่างจากการนำเสนอผลงานวิจัยด้วยวาจา ตรงที่การนำเสนอผลงานวิจัยด้วยโปสเตอร์นั้นนักวิจัยให้โปสเตอร์ ทำหน้าที่บอกเรื่องราวของผลงานวิจัย นักวิจัยมีหน้าที่ต้องรออยู่ใกล้ๆโปสเตอร์และคอยตอบคำถามหรือให้คำอธิบายเพิ่มเติมแก่ผู้ชม

ส่วนประกอบของโปสเตอร์

แนวทางการเตรียมโปสเตอร์ผลงานวิจัย

การเตรียมโปสเตอร์ผลงานวิจัยมีแนวทางในการดำเนินงานโดยสรุปดังนี้

1. การวางแผน นักวิจัยต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่นำเสนอโปสเตอร์ ขนาดของโปสเตอร์ ข้อกำหนดในการนำเสนอโปสเตอร์ ลักษณะและจำนวนผู้เข้าชมโปสเตอร์ เพื่อใช้ในการวางแผนการนำเสนอโปสเตอร์ หากนักวิจัยมีข้อมูลมากเท่าไร การวางแผนเสนอโปสเตอร์ผลงานวิจัยยิ่งได้ผลดีมากขึ้นเท่านั้น โดยต้องคำนึงถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเตรียมโปสเตอร์ด้วย

2. การออกแบบโปสเตอร์ นักวิจัยต้องตัดสินใจว่าจะเลือกเนื้อหาสาระส่วนใดจากรายงานวิจัยทั้งหมดไปจัดทำเป็น โปสเตอร์ผลงานวิจัย โดยต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการเสนอโปสเตอร์ผลงานวิจัยก่อนว่าต้องการให้เกิดผลเกิดประโยชน์อะไรต่อผู้เข้าชม หรือต้องการเสนอนวัตกรรม เพราะวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน

ทำให้แนวการเตรียมโปสเตอร์แตกต่างกันด้วย เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์แล้วจึงตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบของโปสเตอร์ ซึ่งมีหลักการดังนี้

- เสนอเนื้อหาสาระแบบเรียบง่าย สั้น ชัดเจน เต็มพื้นที่โปสเตอร์
- ใช้ภาพและแผนภูมิประกอบ เพราะภาพและแผนภูมิสื่อความหมายได้ดีกว่าข้อความ
- ใช้สีพอเหมาะ ไม่มากไม่น้อยเกินไป และใช้โทนสีไม่ขัดกัน สีพื้นหลังและสีของภาพควรเสริมให้ภาพเด่นชัด
- เลือกชนิด (font) และขนาดของตัวอักษร เหมาะสมกับตำแหน่งที่ผู้เข้าชมโปสเตอร์เห็นชัดเจน ไม่ควรใช้ อักษรภาษาอังกฤษที่เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ทุกตัวอักษร เพราะทำให้อ่านยากกว่าปกติและพยายามอย่าใช้ชนิด อักษรมากเกินไปสองชนิดในโปสเตอร์ หากต้องการเน้นคำหรือข้อความ ให้ใช้อักษรตัวหนา แต่อย่าเปลี่ยน ชนิดของตัวอักษร ควรใช้สัญลักษณ์น้อยที่สุด ควรใช้หลักความคงเส้นคงวา และที่สำคัญที่สุดคือการพิสูจน์ อักษรอย่าให้มีคำผิด หากจำเป็นควรขอให้เพื่อนๆช่วยในการตรวจสอบการพิมพ์ผิด
- ควรเตรียมสาระของผลงานวิจัยเป็นส่วนๆ ลงในกระดาษขนาด A4 แล้วออกแบบการติดผลงานวิจัยแต่ละส่วนลงบนโปสเตอร์ให้มีลักษณะเป็นการเล่าเรื่อง (story telling)
- ควรมีการตรวจทานโปสเตอร์ผลงานวิจัยหลายๆรอบ ก่อนการจัดพิมพ์เป็นโปสเตอร์ที่ใช้จริง

ลักษณะของโปสเตอร์ที่ดี

- ✓ รูปหรือตัวหนังสือมีขนาดพอเหมาะ เด่น มีสีสะดุดตา
- ✓ รูปสามารถสื่อความหมายได้ดี
- ✓ รูปสวยงาม ไม่ดูจืดจาง
- ✓ เรียงลำดับรูปให้กลมกลืน และเลือกชนิดของภาพ
- ✓ มีสีสันทัน ความเข้มของโทนแสง สัมพันธ์กับพื้นภาพ
- ✓ ดึงความสนใจที่รูป พร้อมบรรยายประกอบรูปอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

Richard Randall Wickett เอกสารประกอบกิจกรรมการอบรมบรรยาย/ สาขิต “Guidelines for preparing and writing of a treatise, research article, review article in cosmetics and related fields ” สำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง วันที่ 21-25 สิงหาคม 2559

Richard Randall Wickett เอกสารประกอบกิจกรรมการอบรมบรรยาย/ สาขิต “Presenting and writing scientific papers ” สำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง วันที่ 21-25 สิงหาคม 2559

นางลักษณ์ วิรัชชัย เทคนิคการนำเสนอผลงานวิจัย <http://eestaff.kku.ac.th/~virasit/research-methodology/presentation%20technique.pdf> ดาวน์โหลดวันที่ 15 มกราคม 2560

ทองสุข กรัณยพัฒน์พงศ์ และคณะ คู่มือเทคนิคการนำเสนอผลงานวิจัย คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง http://www.law.ru.ac.th/docstation/com_content.article/50/manual_research_law56.pdf

สุรพล นธการกิจกุล เอกสารประกอบการบรรยายหัวข้อ Presentation Skill หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

รายนามผู้จัดทำ

คณะกรรมการจัดการความรู้สำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง

อาจารย์ นฤนันท์ วุฒิสินธุ์

อาจารย์ วรวิมลยา ศรีพัฒนกุล

นางสาว วิไล ดวงใจ